

Eğitimde Dijitalleşme

Okul Yöneticileri ve Öğretmenler için Bir Rehber

EDİTÖR

Dr. Öğr. Üyesi Hakan POLAT

Asos Yayınları 2022

e-ISBN: 978-625-8190-35-9

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Hakan POLAT

Kapak

Asos Yayınları

Mizanpaj

Burhan MADEN

Redaksiyon

Asos Yayınları

ASOS YAYINLARI

Çaydaçıra Mah. Hacı Ömer Bilginoğlu

Cad. No: 67/2-4/ ELAZIĞ

e-posta: asosyayinlari@gmail.com

web: www.asosyayinlari.com

Tel: 0532 643 75 23

Yayınevi Sertifika No: 47901

Yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir şekilde çoğaltılamaz.

Bütün bölümler intihal.net benzerlik tespit programından geçirilmiştir.

Bu yayın BOOKCITES tarafından indekslenmiştir.

Yazarlar, yazmış oldukları bölümlerin özgünlüğünden sorumludur.

Eğitimde Dijitalleşme

Okul Yöneticileri ve Öğretmenler için Bir Rehber

EDİTÖR

Dr. Öğr. Üyesi Hakan POLAT

BÖLÜM VE YAZARLARI

EĞİTİMDE DİJİTALLEŞME Okul Yöneticileri ve Öğretmenler için Bir Rehber

- BÖLÜM 1** Eğitimde Dijitalleşme ve Eğitim 4.0
Doç. Dr. Ferhat BAHÇECİ
- BÖLÜM 2** Öğretmen, Öğrenci ve Yöneticilerin Dijital Yeterlilikleri
Doç. Dr. Seda GÜNDÜZALP
- BÖLÜM 3** Dijital Çağda Okullarda Öğrenme Kültürü ve Dijital Kültür
Doç. Dr. Zübeyde YARAŞ
- BÖLÜM 4** Öğrenme-Öğretme Sürecinde Dijital Materyallerin Kullanımı
Doç. Dr. Filiz Elmalı
- BÖLÜM 5** Dijital Çağda Sınıf Yönetimi
Dr. Öğr. Üyesi Hakan POLAT
- BÖLÜM 6** Çevrimiçi Ortamlarda Ölçme ve Değerlendirme Sürecinin Yönetimi
Doç. Dr. Songül KARABATAK
- BÖLÜM 7** Dijitalleşen Eğitimde Mentörlük
Doç. Dr. Tuncay Yavuz ÖZDEMİR
Öğr. Gör. Dr. Murat DEMİRKOL
- BÖLÜM 8** Dijital Çağda Okul Yönetimi
Dr. Öğr. Üyesi Canan ALBEZ
- BÖLÜM 9** Dijitalleşen Eğitimde Liderlik
Prof. Dr. Niyazi Özer
Dr. Öğr. Üyesi Kemal NAZLI
- BÖLÜM 10** Eğitimde Dijital Medya ve İletişim Araçlarının Yönetimi
Doç. Dr. Gönül ŞENER

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM VE YAZARLARI	4
ÖN SÖZ	11

BÖLÜM 1

EĞİTİMDE DİJİTALLEŞME VE EĞİTİM 4.0

DOÇ. DR. FERHAT BAHÇECİ.....	13
GİRİŞ.....	15
Tarihsel Süreçte Eğitim Ortamları.....	15
Eğitim Ortamları.....	16
ENDÜSTRİ 4.0 VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM	19
Endüstri 4.0.....	19
Dijital Dönüşüm.....	22
EĞİTİM 4.0 NEDİR?.....	24
DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN EĞİTİME ETKİLERİ.....	27
COVID-19 İLE EĞİTİMDE DEĞİŞEN DENGELER	31
SONUÇ	33
KAYNAKLAR.....	34

BÖLÜM 2

ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE YÖNETİCİLERİN DİJİTAL YETERLİKLERİ

DOÇ. DR. SEDA GÜNDÜZALP.....	39
GİRİŞ.....	41
DİJİTAL YETERLİK.....	43
EĞİTİMDE DİJİTAL YETERLİK.....	44
Öğretmenlerin Dijital Yeterlikleri.....	45
Öğrencilerin Dijital Yeterlikleri.....	46
Yöneticilerin Dijital Yeterlikleri	48
Eğitim Liderlerine Yönelik ISTE Standartları.....	53
Dijital Yeterlik Çerçevesi.....	53

Türkiye’de Öğretmen, Öğrenci ve Yöneticilerin Dijital Yeterliklerini Geliştirmeye Dönük Uygulamalar	58
SONUÇ	59
KAYNAKLAR	61

BÖLÜM 3

DİJİTAL ÇAĞDA OKULLARDA ÖĞRENME KÜLTÜRÜ VE DİJİTAL KÜLTÜR

DOÇ. DR. ZÜBEYDE YARAŞ	69
GİRİŞ	71
Dijitalleşme ve Öğrenme	73
Dijitalleşme ve Öğrenme Ortamları	75
Dijital Çağda Öğrenmenin Özellikleri	78
DİJİTAL ORTAMLARDA ÖĞRENME KÜLTÜRÜ	79
Dijitalleşme ve Dijital Kültür	80
Dijital Kültür Oluşturabilmek Örgütler İçin Neden Önemlidir?	81
SONUÇ	85
KAYNAKLAR	86

BÖLÜM 4

ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİNDE DİJİTAL MATERYALLERİN KULLANIMI

DOÇ. DR. FİLİZ ELMALI	91
GİRİŞ	93
ETKİLEŞİMLİ İÇERİK HAZIRLAMAK İÇİN KULLANILABİLECEK UYGULAMALAR	94
H5P ile İçerik Üretme	94
VFabrika ile İçerik Üretme	98
SUNUM TASARIM ARAÇLARI	100
Prezi ile Sunu Tasarımı	101
Canva ile Sunu Tasarımı	103
ANİMASYON HAZIRLAMA ARAÇLARI	105
Animaker ile Animasyon Tasarımı	106
Powtoon ile Animasyon Tasarımı	108
DİJİTAL VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	109
Google Formlar kullanımı	110
EĞİTİMDE OYUNLAŞTIRMA UYGULAMALARI	113
Padlet Uygulaması	113

Kahoot Uygulaması.....	115
SONUÇ	118
KAYNAKLAR.....	119

BÖLÜM 5

DİJİTAL ÇAĞDA SINIF YÖNETİMİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ HAKAN POLAT	123
----------------------------------	-----

GİRİŞ.....	125
------------	-----

SINIF YÖNETİMİ	126
----------------------	-----

Sınıf Yönetimi Modelleri.....	127
-------------------------------	-----

Sınıf Yönetiminin Boyutları.....	128
----------------------------------	-----

Sınıf Yönetiminin Temel Unsurları	129
---	-----

DİJİTAL ÇAĞIN SINIF YÖNETİMİNİN UNSURLARINA ETKİLERİ	129
--	-----

Sınıfın Fiziksel ve Teknolojik Özellikleri.....	129
---	-----

Sınıfın Teknolojik Yapısı	133
---------------------------------	-----

Sınıfta İstenmeyen Davranışların Yönetimi	134
---	-----

Dijital Çağda İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Yönetimi	136
---	-----

Sınıf Kuralları ve Disiplin.....	137
----------------------------------	-----

Dijital Çağda Sınıf Kuralları.....	139
------------------------------------	-----

Öğretim Sürecinin Yönetimi	139
----------------------------------	-----

Öğretimin Planlanması	140
-----------------------------	-----

Öğretimin Uygulanması.....	140
----------------------------	-----

Öğretimin Değerlendirilmesi.....	141
----------------------------------	-----

Dijital Çağda Öğretim Sürecinin Yönetimi.....	141
---	-----

Sınıfta Öğrencilerin Motivasyonu	142
--	-----

Dijital Çağ Öğrencilerine Yönelik Motivasyon Stratejileri	145
---	-----

Sınıfta İletişim Süreci.....	146
------------------------------	-----

İletişim süreci ve öğeleri	147
----------------------------------	-----

Sınıfta Etkili İletişim	148
-------------------------------	-----

Dijital Çağda Zamanı Etkili Yönetmek.....	150
---	-----

Sınıf Yöneticisi ve Lider Öğretmen	151
--	-----

Dijital Çağda Sınıf Yönetimi ve Öğretmenin Rolü.....	153
--	-----

DİJİTAL ÇAĞDA ORTAYA ÇIKAN BAZI SINIF KAVRAMLARI.....	155
---	-----

Sanal Sınıflar (Virtual Classroom).....	155
---	-----

Ters Yüz Edilmiş Sınıflar (Flipped Classroom)	156
---	-----

SONUÇ	157
-------------	-----

KAYNAKLAR.....	158
----------------	-----

BÖLÜM 6**ÇEVİRİMİÇİ ORTAMLARDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
SÜRECİNİN YÖNETİMİ**

DOÇ. DR. SONGÜL KARABATAK.....	165
GİRİŞ.....	167
Çevrim İçi Ölçme ve Değerlendirmeyi Anlamak	168
Çevrim İçi Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri	169
Çevrim İçi Ölçme ve Değerlendirmenin Avantajları	170
ÇEVİRİM İÇİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SÜRECİNİN YÖNETİMİ	172
Çevrim İçi Sınavlarda İstenmeyen Öğrenci Davranışları	174
Çevrim İçi Sınavlarda İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Önlenmesi	175
Çevrim İçi Sınav Hazırlanırken İzlenmesi Tavsiye Edilen Süreç	178
SONUÇ	181
KAYNAKLAR	182

BÖLÜM 7**DİJİTALLEŞEN EĞİTİMDE MENTÖRLÜK****DOÇ. DR. TUNCAY YAVUZ ÖZDEMİR****ÖĞR. GÖR. DR. MURAT DEMİRKOL.....185**

GİRİŞ.....	187
Mentörlük	187
Mentörlük Tarihçesi.....	188
Mentörlük Türleri	189
Formal Mentörlük.....	190
İnformal Mentörlük.....	190
Bire Bir Mentörlük	191
Grup Mentörlüğü	191
Tersine Mentörlük	192
E- Mentörlük.....	192
E-Mentörlük Nedir? Ne Değildir?	195
E-Mentörlük Programının Tarihi	196
E- Mentörlük Modeli	197
E-Mentörlük Araçları	200
E-Mentörlüğün Faydaları	202
E-Mentörlüğün Güçlü Yanları	203

E-Mentörlüğün Zorlukları	205
SONUÇ	207
KAYNAKLAR	208

BÖLÜM 8

DİJİTAL ÇAĞDA OKUL YÖNETİMİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ CANAN ALBEZ.....	219
GİRİŞ.....	221
Dijital Çağda Okul Yönetimi	221
Okul Yönetiminde Personel İşleri ve Dijital Hizmetler	226
Okul Yönetiminde Eğitim Öğretim İşleri ve Dijital Hizmetler	230
Okul İşletmesinin Yönetimi ve Dijital Hizmetler	231
Okul, Aile, Toplum İlişkilerinin Yönetiminde Dijital Hizmetler	233
Eğitimle İlgili E-Hizmetler	235
Dijital Çağda Okul Yöneticilerinin Yeni Rollerini, Görevleri ve Sorumlulukları	237
SONUÇ	241
KAYNAKLAR	241

BÖLÜM 9

DİJİTALLEŞEN EĞİTİMDE LİDERLİK

PROF. DR. NİYAZİ ÖZER

DR. ÖĞR. ÜYESİ KEMAL NAZLI.....	247
GİRİŞ.....	249
Dijital Dönüşüm ve Toplum	249
Dijital Dönüşüm Çağında Liderlik	251
Dijital Liderlik	253
Dijitalleşen Eğitimde Liderlik	255
Dijital Yönetişim Sistemleri ve Eğitim-Okul Liderliği	259
SONUÇ	261
KAYNAKLAR	262

BÖLÜM 10

EĞİTİMDE DİJİTAL MEDYA VE İLETİŞİM ARAÇLARININ YÖNETİMİ

DOÇ. DR. GÖNÜL ŞENER.....	267
GİRİŞ.....	269
DİJİTAL MEDYA	270

Dijital Medya Türleri.....	271
Elektronik Kitaplar	272
Web Siteleri	273
Dijital Resimler/Sesler/Videolar.....	273
Yazılım	274
Video Oyunlar	274
Veri Tabanları	275
Sosyal Medya.....	275
Bloglar	276
Mikrobloglar.....	277
Eğitimde Dijital Medya Kullanımı	277
Dijital İletişim Grupları.....	279
Eğitimde Dijital İletişim Araçlarının Kullanımı ve Yönetimi	280
YouTube	282
Facebook	282
WhatsApp.....	282
Twitter	283
Instagram	283
Okul Yöneticilerinin Sosyal Ağ Kullanım Amaçları.....	284
Öğretmenlerin Sosyal Ağ Kullanım Amaçları.....	284
SONUÇ	285
KAYNAKLAR.....	285

ÖN SÖZ

Tarihin her döneminde eğitim insanların en temel ihtiyaçları arasında olmuştur. Eğitimde belirlenen hedeflere ulaşılması ve etkili bir şekilde sürdürülmesi eğitim yöneticilerinin ve öğretmenlerin sahip oldukları becerilere bağlıdır. Eğitimin okuldaki işleyişi okul yöneticilerinin becerileriyle, sınıf ortamındaki işleyişi ise öğretmenlerin becerileriyle etkili hale gelir.

İçinde bulunduğumuz dijital çağ, bilginin dijital ortamlara aktararak dijitalleşmenin başladığı bir dönemdir. Bu dijitalleşmeden faydalanmak için birçok alanda dijital dönüşüm süreci başlamıştır. Dijitalleşme ile birlikte eğitimin birçok kademesinde dijital dönüşüm süreci kendini göstermiştir. Özellikle COVID-19 pandemi süreci ile birlikte eğitimde dijitalleşme hızlı bir şekilde gerçekleşmiştir. Bu süreçte gerek okul yöneticileri gerekse öğretmenler birçok zorluklarla karşı karşıya kalmış ve sorunlar yaşamıştır.

Eğitim süreçlerinde dijitalleşme ve dijital dönüşüme ilişkin birçok konunun ele alındığı kitabın her bölümündeki bilgilerin okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından bilinmesi ve edinilmesi gereken dijital beceriler olduğu söylenebilir. Bu amaçla kitabın, gelişen teknolojilerin ve dijital dönüşümün en üst düzeyde yaşandığı günümüz eğitim ortamlarında okul yöneticilerine ve öğretmenlere rehber olması beklenmektedir.

Editör

Dr. Öğretim Üyesi Hakan POLAT

Elazığ - 2022